

מדינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס. 32/ב

מישיבת ועדת העבודה, שהתקיימה ביום ד', ט"ו
באלול, תשי"ג - 26.8.1953, בשעה 09.20.

ג כ ה:

חברי הוועדה: ע. גוברין - היו"ר
ה. ברנר
ד. כסטובי
א. תבורי

מוזמנים: סר בר-ניב - היועץ המשפטי של משרד העבודה

ח ס ר:

א. וילנסקה
ב. חמדן
ג. חת
ד. טברסקי
ה. כהנא
ו. למדן
ז. סטופ
ח. קלסר
ט. רימלט
י. שוסטק
יא. שרי

סדר-היום:

תקנות לשינוי סכומי הפיצויים, המותקנות על-ידי
שרת העבודה בחוקף סמכותה לפי חוקלתיקון
פקודת הפיצויים לעובדים, תשי"ב - 1952.

=====

היו"ר ע. גוברין:

אני פותח את הישיבה.
נדון עתה בשינויים מצריכים לחול בפקודת
הפיצויים לעובדים משנת 1947.

סר בר-ניב:

באוגוסט 1952 תיקנה הכנסת את פקודת הפיצויים
לעובדים והגדילה את הסכומים הצריכים להסתלם
לעובדים שנפגעו בתאונות עבודה. הסכומים שנקבעו אז היו כדלקמן:
תשלום סכסימלי בגובה של 16 לירות לשבוע לנפגע; תשלום של 3,000 לירות
לטספחת אל הנפגע במקרה סותו; תשלום חדשי של 4 לירות לילד עד גיל
16 במקרה מות אביו.

באותה ההזדמנות התעוררה בכנסת השאלה כיצד
אפשר יהיה לפטא בפיצויים את תנודות שכר-העבודה. שאלה זו פצאה את
פתרונה בסעיף 2 של אות החוק. בסעיף זה נאמר כי שר העבודה וסאי, באיסורה
של ועדת העבודה של הכנסת, לשנות את הסכומים שנקבעו כנ"ל, בסיים-לב
לתנודות בשכר-העבודה.

ועדת העבודה,
26.8.53

סר בר-ניב:
בהסתמך על הוראה זו, אנו מבקשים עתה את ועדת העבודה לאשר את התקנות סדרת העבודה עומדת להתקין בנוגע לשינוי גובה הפיצויים.

בהזדמנות זו הנני מבקש שהדברים הנידונים בישיבה זו ייחסרו בסוד עד מועד פרסומם בקובץ התקנות, כדי לא לאפשר לחברות הביטוח לנצל לרעה את מצב הביניים.

אנו מציעים להעמיד את התשלום המכסימלי הסבועי על 23 לירות, במקום 16 לירות, כפי שזה היה קודם. הננו מציעים להגדיל באופן פרופורציונלי את כל יתר התשלומים ולקבוע במקרה של מות תשלום של 4,300 לירות במקום 3,000 לירות. למעשה, לפי חשבון מחוייב היה צריך לקבוע תשלום זה בגובה של 4312,5 לירות, אולם כדי לא לגרום לחיטובים מסובכים לנו ולפועלים כאחד עיגלנו סכום זה ל-4,300. לפי זה עלול אולי להתקבל הרוסם, כי תשלום זה הוא פחות מן המגיע, אבל מאידך גיסא, כאשר חייבנו את התשלום החדשי הניתן לילד, הרי במקום להעמידו על 5.75 לירות לעומת 4 לירות, המסתלסלת כיום, קבענו תשלום של 6 לירות.

ברצוני להסביר את החיטובים שהביאו לקביעת גובה הפיצויים. באוגוסט 1952 היה התשלום הסבועי המכסימלי שניתן לפועל 16 לירות. אולם בזמן ההוא הגיע אינדקס המחירים ל-150 נקודות בלבד ואילו האינדקס הקיים עתה הוא בגובה של 200 נקודה. זאת אומרת, שחלה עליה ב-50 נקודות מאז הסנה הקודמת.

קיימות שתי דרכי חישוב: א) להוסיף על 16 לירות 50 נקודות; ב) לחשב את ערכה של כל נקודה על בסיס משכורת מכסימלית שאליה משתלמת תוספת-היורק.

אם הולכים בדרך הראשונה יוצא, כי במקום 16 לירות יש לסלם עתה פיצויים בסך של 22 לירות. לפי החישוב על-פי הדרך השנייה יש לסלם עתה סכום של 24 לירות, עולם חייבים לזכור כי חישוב זה נעשה על בסיס סכום שהוא יותר גדול מהיסוד, על משכורת שלמעשה אין מקבלים אותה.

הסכום של 23 לירות שנקבע כפיצויים לפי התקנה העומדת להתפרסם הוא המסופע בין שתי שיטות החישוב. ברצוני להסביר מדוע לא נקבע הסכום של 22 לירות, שהוא למעשה הסכום הנכון. אנחנו יודעים שלא קל לשנות חוק, כדי שיוכל להדביק כל תנודה בתשלום הסכר. לכן הוחלט להגדיל את הפיצויים בלירה אחת. יש לקחת בחשבון שהחוק אינו מחייב להתאים את הפיצויים לתנודות הסכר, כי אם רק לשנותם בסיים-לב לתנודות אלה.

היור' ע. גונרין:
מה תהיה תגובת חברות הביטוח על העלאת הפיצויים?

סר בר-ניב:
בתגובה תהיה בוודאי קשה מאד. בפעם הקודמת, כאשר העלינו את גובה הפיצויים מ-8 לירות ל-16 לירות, ניהלנו משא-ומתן מייגע עם חברות הביטוח והן סרבו להסכים להעלאה. טענתן הייתה שהמבוטחים מרמים והפרמיה אף-פעם אינה מסקפת את תנודות הסכר. המצב שנוצר בסוק היה רע מאד והמעבידים, למרות זה שהיו מבוטחים נאלצו לסלם מכיסם את ההיפרס בין 8 ל-16 לירות. היו אמנם חברות-ביטוח שסילמו לפי החוק החדש, אבל זה קרה בטקרים בודדים, כאשר למשל בבית-חרושת גדול כמו בית-חרושת בז'רנו היו שני סקרי תאונה בלבד. חברות-הביטוח נהגו ביד רחבה וסילמו על-פי החוק החדש.

אני בטוח שגם הפעם תנהגנה חברות-הביטוח באותה הצורה בה נהגו קודם לכן. לא הבאנו את השינויים העומדים לחול לידיעת חברות-הביטוח כדי שאלה לא תזדרזנה לסלם פיצויים שעליהן לסלם לפני היכנס התקנה לתקפה.

א.ו.

א. תכנוני:

האם הסתדרות העובדים הכללית יודעת על
הסינויים בגובה הפיצויים?

סר בר-ניב:

ההסתדרות לא יודעת את הטכומים הסדוייקים
וגם לא יכולנו להתייעץ איתה, מפני שהיינו
מוכרחים להביא את התקנה לאיסורה של הכנסת לפני צאתה לפגרא. יש לציין
שמסגרת העבודה לא חשב תחילה לשנות את גובה הפיצויים, כי יצא מתוך הנחה
שחוק הביטוח הלאומי עומד להתקבל בעתיד הקרוב מאוד. אולם לאחר שנוכחנו
לדעת, כי חוק הביטוח לא יכנס לתקפו לפני אפריל 1954, מצאנו לנכון
להעלות את סכום הפיצויים. ההסתדרות בוודאי תקבל בצרון רב סינויים
אלה, הדאיל וגם המספרים שקבענו מתאימים לאינדקס היוקר.

נוסח התקנה הוא כדלקטון:

1. הטכומים בתוספת הראשונה לפקודת הפיצויים לעובדים, 1947, יסונו
כד:

א) בפסקה 1(2)א) במקום המלים "אלף וחמס
מאות לירות" יבואו המלים "אלפיים מאה וחמשים לירות" ובמקום
המלים "שלוש אלפים לירות" יבואו המלים "ארבעת אלפים ושלוש מאות
לירות";

ב) בפסקה 1(3)א) במקום המלים "ארבע לירות"
יבואו המלים "שש לירות";

ג) בפסקה 2(1) במקום המלים "שש-עשרה לירות"
יבואו המלים "עשרים ושלוש לירות" ובמקום המלים "עשר לירות"
יבואו המלים "ארבע-עשרה לירות";

ד) בפסקה 3א(3) במקום המלים "שלוש-מאות
לירות" יבואו המלים "ארבע-מאות ושלושים לירות" ובמקום המלים
"חמס מאות לירות" יבואו המלים "שבע-מאות ועשרים לירות".

היו"ר ע. גונדין:

אני מציע לאחד את התקנה.
מנציג מסדר העבודה אני מבקש סיוודיעו
לוועדה בכל מקרה שתהיה התנגשות בין חברות-הביטוח לבין המסדר ואטר
בעקבות זה ירצה מסדר העבודה לשנות דבר מה בתקנה.

ה ח ל ט ה
= = = = =

הוועדה איסרה את נוסח התקנה, כפי שהוקרא ע"י סר בר-ניב.